

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.

Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Adunările generale ale reuniunilor învățătorești române.

Pe baza §. 82 al Regulamentului pentru organizarea învățământului în metropolia ortodocșă română, învățătorii corporați în reuniuni diecesane sau districte, se vor întruni și anul acesta în ședințele ordinare anuale, și ședințele aceste vor înlocui conferințele învățătorești provădute în statutul organic.

Arhidieceșca e împărțită în 10 districte învățătorești, cu 10 reuniuni organizate; diecesă Caransebeșului are o reuniune generală pentru întreaga diecesă cu mai multe despărțăminte sau subreuniuni, diecesă Aradului nu este încă constituită în o reuniune generală, ci are și ea ca și arhidieceșca mai multe districte învățătorești cu reuniuni organizate și paremi-se și neorganizate. Acesta e stadiul în care se află învățătorii noștri cu privire la „Reuniuni.“

Să vedem cum era odată și cum e acum.

Pre timpul înainte de moartea marelui „Andreu“ în arhidieceșca Transilvaniei, învățătorii mergeau la conferințe ca la nise sărbători mari, se preparau, țineau prelegeri, asistau protopresbiterii ex offo — comisariul consistorial, inteligința multă puțină, ce o aveam, și era vai de învățătorii, care ar fi cutezat să absenteze și să nu poată justifica absența dela conferințe. Toți comisarii, cari de regulă se destinau dintre cei mai buni și probați pedagogi, făceau rapoarte despre numărul ședințelor ținute, despre învățătorii, cari au participat și cari nu, despre aceia cari au eselat și cari au negles conferințele și așa cei buni erau împărțaiți de laudatorii în scris, ori cu vre-un ajutoriu în bani pentru copii cari i aveau la școală, ear cei comoși erau pedepsiți, făcuți atenți, scriși în cartea cea neagră și în adevăr cine ajungea pe paginile cărței negre, trebuia să se îndrepte ori să abdică de postul seu, și să facă loc altuia mai devotat acestei carieri.

Așa era pre timpul lui Șaguna în Transilvania și nu era rău așa; cel puțin așa ne spun învățătorii cei bătrâni. Am venit noi cei tineri la rënd.

Am făcut proiecte de statute, ne-am constituit în reuniuni și am creșut că va fi mai bine. Dar V. Consistoriu vădend, că nu e terminat teritoriul până unde are să se estindă activitatea unei reuniuni, vădend, că adunările în multe locuri au degenerat în dispute pentru încasarea tacselor, pentru pedepsele absențelor — a pus capăt acestor felii de „Reuniuni“ formate ele de sine, și a împărțit arhidieceșca în 10 districte mari; fiecare district cuprinde în

sine 2 și 3 protopresbiterate — le-a dat statute și regulamente uniforme și a trimis pe cei mai buni pedagogi ce a creșut că-i are, ca să constitue Reuniunile din nou. Așa apoi, în urma arondării făcute dela centru — multe protopresbiterate au trecut la alte reuniuni, altele iar au fost încorporate la alte reuniuni și se părea că se va naște vr'o confusiune babilonică. Dar mulțămii lui D-șeu, disciplinei și blândeței, care domnesce la învățătorii noștri, — ordine nu s'a întâmplat. Învățătorii, din tractul Mercurei, cari au plătit vr'o câți-va ani tacsese la Sibiu și acum sunt mutați la reuniunea din Sebeș, nu reclamă banii lor; cei din protopresbiteratul Avrigului încorporați la Sibiu și cari erau goale aci la Făgăraș, iar au venit cu mâinile goale și Sibienii i-au primit și lucrurile merg până aci bine, nu ție nime nimica — așa pare-mise, că aproape toate districtele sunt organizate și încetul cu încetul vor începe a face nește corporațiuni, cari se ne ridice mândria națională.

Între cele 10 districte după părerea mea mai bine stau reuniunile din Brașov și Sibiu; și pozițiunea lor au să o mulțamească numeroasei inteligințe, ce se află în ambele centre.

Celelalte 8 districte încă nu vor rămânea tare îndertru și cu deosebire se așteaptă progrese dela cei din Sebeș, Bistrița-Năsăud, Deva, pre unde sunt scoli normale bine organizate. Am făcut escursiunea aceasta, ca să revin la firul obiectului, despre care mi-am propus să vorbesc, adică despre obiectele de pertractat în adunările reuniunilor. După părerea mea, cauza că nu progresează reuniunile așa cum ar putea progresa, este de a se căuta în acea împrejurare, că comitetul și organele reuniunilor le-am degradat la rolul de a administra și incasa bani și cărți. Eu sunt de părere, că V. Consistoriu n'ar lucra mai înțelepțesce, decât dacă ar înființa singur un fond central, la care să fie obligat a plăti fie-care învățătoriu tacsă anuală scoasă la timpul seu prin protopresbiterul tractului și administrat separat sub numele „Fondul reuniunilor învățătorești“.

Fondul acela administrat în regulă de către consistoriul arhidieceșcan — ar pute deveni cu timpul un fond cu o destinațiune foarte frumoasă. Din el s'ar pute ajuta învățătorii la nenociri, din el s'ar pute premia învățătorii cei diligenți, din el s'ar pute escrise premii pentru cei mai bune prelegeri practice, și senatul școlariu ar stărni pre acestor dispozițiune o emulațiune între învățătorii de a lucra — ear de altă parte adunările reuniunilor ar fi scutite de a se ocupa cu rațiocinii și cu săcături admini-

strative, — sigile, protocoale de gestiuni, ici colea și cărți s'ar pute distribui tot prin ven. consistoriu și așa bibliotecile reuniunilor s'ar înmulți cu cărți de valoare, ear nu cu abecedare și alte cărți puțin instructive. Această dispozițiune o ar justifica următoarea calamitate.

Învățătorii nu sunt stabili, ađi e unul casir, mâne altu bibliotecar și așa fără a presupune, că unul sau altul va abusa de încrederea pusă în el — el mutându-se din un loc în altul nu e în poziție de a participa și la adunările generali din tractul ce a fost — și în acela unde s'a mutat și așa s'ar delătura un rău vedit. — Învățătorii noștri vor face bine, dacă și deastădată își vor călca pre inimă, ca să nu facă resistență, ci simplu vor merge în preda toți în armonia fondurile și bibliotecile v. consistoriu, care pentru fond și destinațiunea lui va crea un statut și l va subșterne procsimului sinod, ear cărțile din bibliotecile centrale ale reuniunilor le va împărți la diferitele scoale din diferitele parochii ale arhidieceșei.

Prin dispozițiunea aceasta s'ar curma multe neînțelegeri și s'ar sista multe dispute netrebnice, și învățătorii noștri și ar vedea de cele pedagogice, ear nu de administrarea de bani. — Dacă s'ar centralisa averile reuniunilor, ele ar da o sumă la circa 5—6 mii de fl. și multe bunătăți s'ar putea face cu interesele celui capital frumos, pe când acum averile reuniunilor sunt nise averi moarte.

Pentru spesele administrative, dela centru se va prelimina pentru fie-care district o sumuliță — ridicată de președintele dela casa arhidieceșcană, ear protocoale, sigile și alte requisite se vor trimite procurate tot dela centru — exoffo. Poate se vor afla oameni — cari să aibă vederi contrari de ale mele, dar eu nu aflu să pot da o soluțiune mai bună propunerei comisiei sinodale din ășt an, decât în sensul acesta, că vom separa partea administrativă de partea pedagogică. — După statute și regulament — ea și acum e separată, în realitate însă nu e așa și eu vorbesc și scriu după datele și esperiențele mele. — Și în urmă să mergem un paș mai departe și să vedem ce s'ar întâmpla, când fondurile și bibliotecile singuratiche ar rămânea cum sunt ele ađi.

Din fonduri ar veni timpul să se împartă ajutoare, și învățătorii lipsiți fiind de regulă toți, — ar reclama pentru sine ajutoriu.

Comitetul reuniunei ar veni în neplăcuta poziție să nu poată satisfice tuturor cererilor și în modul acesta și-ar atrage unul sau altul ura colegilor sei — și e vai de o corporațiune unde întră ura și discordia. Ar înceta în fine multele constituiri — alegeri, în-

FOIȚA.

Prea stimate dnule Redactor! Critica apărută în Foița din Nrii 75 și 76 al „Telegrafului Român“ din a. c. asupra cărții: „Gramatica limbei maghiare“ compusă de subscriși, ne îndeamnă a Ve ruga, să binevoiți a da loc, drept răspuns, și următoarelor reflecțiuni.

Am întimpinat cu bucurie atât recenziunea eșită din peana dnului N. Ivan cât și critica, care a provocat aceste șiruri, sciind, că schimbarea de idei, precum și clarificarea de păreri și în urmare chiar și înaintarea sistemului alcătuit de noi nu stau în contradicere cu interesul învățământului și al științei, din protivă acestua tocmai le reclamăm. Fie domnii criticanți convinși, că cele scrise de dênșii nu ne-au scăpat din vedere, ci le-am făcut obiectul unei serioase cercetări, rezervându-ne a apreția la timpul seu, după cuviință, indigitările cele bune din trêșese; ne ținem însă tot odată de strînsă datorință, drept justificare a metodelui urmat de noi, precum și a punctului nostru de plecare, a reflecta la singuratichele puncte din critica indicată mai sus, în care sfătoșia joacă un rol neobiciuit, și a le reduce la adevărata lor valoare. Ne pare bine, că ni s'a dat ocaziune, să adăscăm și

isvoarele, pe care ne-am basat la compunerea aceste cărți. Aceasta o facem cu atânt mai vèrtos, cu cât sciut este, că sfătoșia pe terenul științei e un factor prea secundar și nu are nici pe departe loc în fața isvoarelor temeinice.

inainte de toate fie-ne permis a însemna, că criticantele la mai multe locuri susține în mod apodictic, că aceea, despre ce noi în cartea noastră, ținend cont de firea amênduror limbelor, țiecem că: „și așa e bine și altfel încă e bine,“ se poate folosi numai într'un singur fel.

Acela care cunoasce firea limbei maghiare și a celei române, va sci ce însemnătate este de a se atribui unei astfel de afirmări apodictice.

Criticantele susține mai departe, că „regulele, ca mijloc, ar trebui să se premeargă deprinderilor.“ Manualul nostru e compus după metoda inductiv, cu toate acestea nu s'a eschis însă posibilitatea, ca profesorul, după buna sa chipsuală și după plac, să folosească și metoda deductiv, ceea-ce se unesce pe deplin cu sistemul nostru. „Regulele urmează,“ am ție noi, „în totdeuna la sfârșitul deprinderilor, amêșurat cerințelor metodei inductive; rămâne de altcum la aprețierea profesorului, de a aplica, luând privire la numărul și pricepera elevilor, dacă are elevi mai pușini, metoda inductivă, ear dacă are mai mulți, pe cea deductivă.“ (Prefață, pag. IV.) Depinde așa dela profesor și cu săcături admini-

metodul acesta sau pe acela. Dacă criticantele, ar fi cetit cu atențiune pasagiul acesta din prefață și și-ar fi adus aminte, că aplicarea metodei inductive la propunerea unei limbi o reclamă pedagogia modernă, obiectiunea aceasta a bună seamă și-o ar fi rezervat pentru sine.

În ceea-ce privește suf. é (szomszéd-é) criticantele o ține de genetiv și prin urmare identică cu cazul szomszéd-nak. Dênsul a bună seamă așa o va fi învățat și așa o va fi și profesând elevilor sei! E frumos a te purta cu evlavie față cu creatorii vechelor învățători, e însă o greșală neiertată a profesa, în detrimentul dezvoltării științifice, date, care s'au arătat și dovedit a fi necorecte. În greșala aceasta cade criticantele. Vom arăta, pentru ce! Suf. genetivului: (nak, nek), și posesivul é sunt suficse de natură cu deservirșire heterogenă, precum, pre scurt, ce e drept, dar destul de explicit, am și arătat în „Observarea“ de sub semnul*, aflătoare la pag. 23 a cărții noastre, unde se țiece: „Forma aceasta (-é), pe care noi cu drept cuvânt credem a o numi posesiv, ocură în toate gramaticile ca genetiv, ceea-ce e necorect, de oare-ce numele provădute cu suf. acestor metode primesc, ca toate substantivele (la nominativ), afară de suficsele comparațiunei, tot felul de suficse, precum: atyá-é (al tatălui), atyá-énak (celui al tatălui), atyá-ét (pe cela al tatălui), atyá-éba (în cela al tatălui), atyá-

tregiri în aperturile devenite în restemp de 3 ani — și ar rămânea, ca reuniunile să devină nisce corporațiuni cu menițiune de a ținea cont de pașii cei face pedagogia. Învățătorii s'ar prezenta la adunările generali, în loc de cu interpelețiunii bombastice, cu cutare și cutare cas de alegere și de administrare — cu teme prelucrate din sfera lor de învățământ — și timpul ce l' petrec la locurile centrale ar fi pentru ei un timp destinat pentru nobilitarea lor în cultura socială, morală și înaintare în cele pedagogice. Bibliotecile, cari acum stau în cutare și cutare centru de regulă nefolosite, — s'ar distribui la diferitele scoale și învățătorul ar putea usa de cărțile acelea, le-ar distribui la popor și la tinerimea adultă să cetească din ele — și astfel ar fi ajuns un scop, care astăzi nu se poate ajunge și după dispozițiunea de acum nu se va putea ajunge de cât în un viitor îndepărtat.

Ar rămânea să vorbesc despre obiectele de pertractat în sinul reuniunilor.

De comisari ai reuniunilor ar trebui denumiți cei mai probați bărbați de scoală — fie ei din centru, fie de altundeva. Înainte însă de a se conchiema ședințele reuniunilor — toți comisarii, respective președinții reuniunilor ar trebui să se întrunească în ședință la Sibiu sub presiunea unui profesor de pedagogică!

Aceasta se usitează în Caransebeș și numai după ce comisarii respective președinții au conferat două-trei zile și au stabilit materialul de parcurs numai atunci bine orientați și preparați să prezentează ca conducători sau comisari oricum s'ar numi.

Dispozițiunea aceasta ar fi ceva cam costisitoare, dar ea ar fi împreună cu frumoase avantagii pentru învățământul din archidieceasă. Multe concluse netrebnice nu s'ar aduce — multe păreri greșite nu s'ar discuta și mult timp nu s'ar perde în dar! Conclusele ar fi uniforme, materialul ce s'ar pertracta la Sibiu, s'ar pertracta și la Turda, se înțelege, că conform trebuințelor și capacității învățătorilor din diferite tracturi.

La examinarea rapoartelor — consistoriul n'ar întâmpina atâtea greutăți — ci având unul și același material consumat în întreaga archidieceasă și-ar putea mai cu înlesnire îndrepta privirile față de îmbunătățirile reclamate în cutare ori cutare parte. — În chipul acesta am ridicat în curând reuniunile la locul ce le compete cu drept și cei ce le cercează — ar fi recompensați prin o instrucțiune bine-făcătoare din an în an.

Ven. consistoriu și până acum designase obiectele de pertractat — dar de multe ori comisariul a lipsit ori nu i-a fost specialitatea unul din obiectele propuse și a fost necesitat să se ocupe cu altceva. — Ba nu arareori am vădit, că în unul și același obiect s'au adus diferite concluse opuse — și aceasta din motiv, că comisarii erau ca nisce medici — unul făcea o diagnosă, altul alta și morbul rămânea nevindecat.

Luptăm ce e drept cu greutățile începutului, dar în muncă e adevărată viață — și nici odată nu s'a cerut dela noi mai mult să muncim ca acum — toți după puterile noastre și chipsuind binele, fără de a ne teme de sacrificiile, cari sunt împreunate cu îmbunătățirile propuse de mine.

„Amicul învățătorilor.“

éból (din cela al tatălui), atyá-éra (la cela al tatălui), etc. etc., pre când genetivul și dativul nu primesc suficse.

Să presupunem însă, că observarea aceasta nu duce la scop, atunci îl va conduce pe cetitor sigur la scop asemănarea, și anume: nici unul din casuri nu primesc alte suficse afară de cele casuale, suficsele însă primesc și alte suficse, nu poate fi deci vorbă de identitate! Aserțiunea noastră se poate proba și prin combinațiune matematică. Factorii egali se pot preschimba și în limbă ca și în matematică. Poftescă dl criticante a o face aceasta în cazul de față, să vedem ce rezultat va dobândi! — Cumcă numitele două forme nu sunt identice, despre aceasta știința e de mult în clar. Nu de mult a disertat despre aceasta și dl Ioanovics, membru al academiei de științe, în foaia „Nyelvör“, (anul 1885, în doi numeri consecutivi, fasc. II și III), sub titlul: „A — nek ragu név és a birtokszó.“ Distincțiunea aceasta o fac și o profesează gramaticile cele mai bune, compuse pe basă științifică; de: Ihász Gábor, Simonyi și Szinnyi J. jun.

E dureros, dacă manualul domnului criticante nu va fi luat notiță despre distincțiunea aceasta, și dacă nici unul din izvoarele amintite n'a ajuns la mâna criticantului! Au doară noi suntem de vină?

Criticantele susține, că „espresiunea (?): „Hány orát dolgoztok ti naponta?“ nu e esactă, căci „na-

Revista politică.

Evenimentul cel mai însemnat, care le dă aji de lucru tuturor jurnaliștilor și corespondenților din Europa, este întâlnirea celor doi împărați: al Rusiei și al Austriei, la Kremsier.

După multe pregătiri a sosit Marți în 25 a. l. c. țarul Alecsandru cu toată suita sa, după ce a fost întâmpinat la stațiunea Hullein de Maiestatea Sa monarhul nostru și de moștenitoriul de tron Rudolf.

Jurnalele vieneze atribue acestei întrevederi o deosebită importanță politică pentru asigurarea păcii europene. Din contră jurnalele maghiare — ca de obicei, când ved semne de apropiere între monarhia noastră și Rusia — nu se prea bucură, ba nu se sfiesc ași exprima temerile lor față de cele ce decurg în Kremsier.

„Pesti Napló“ dă espreșiune temerei sale, că la Kremsier se vor face schimbări radicale în politica noastră esternă, lăsându-se la o parte ideile urmărite de Andrassy, Haimlerle și Kálnoky. Apoi continuă astfel: „Dar chiar din punct de vedere al afacerilor noastre interne și a progresului comun a ambelor state ale monarhiei, șansele noastre nu sunt tocmai favorabile. În Austria crește influința slavă în și ce merge. Oare o alianță cu țarul nu va mări această înriuire? Și poate-se presupune, că împrejurarea aceasta va rămânea fără consecuințe pentru dualism și pentru referințele interne ale Ungariei? În genere progresul în Ungaria cât și în Austria repășește. Alianța cu țarul nu poate fi favorabilă pentru progres; reacțiunea și va agonisi prin întrevederea dela Kremsier un nou impuls.“

Tot astfel se declară Kossutianul „Egyetértés“, esprimându-și părerea de rău, că în Austro-Ungaria politica esternă nu se face pe cale constituțională, prin întreveneria parlamentului.

În vreme ce jurnalele comentează astfel întrevederea împăraților, — diplomații celor două puteri își fac la Kremsier visite preste visite. Când D. Giers la țarul, când Kálnoky la Giers și la împăratul nostru; principele Lobanow, contele Lamsdorff, în fine tot corpul diplomatic conferează. Obiectul întrevorbirilor este încă cu totul necunoscut.

Bismarck prin politica sa colonială a aruncat de nou un măr de ceartă în relațiunile pacinice ale Europei. Naile germane au ocupat Carolinele, o grupă de insule pe marea Polinesă spre răsărit de Philipine. Spania și arogă sieși proprietatea acestor insule, — Germania susține că ele n'au avut stăpân, și prin urmare ea n'a atacat interesele Spaniei. Din incidentul acesta se vorbește chiar și de un eventual resboi, dintre cele două state interesate. Aceasta însă nu e probabil, căci de altă parte se afirmă, că Bismarck s'ar fi declarat de învoit cu modalitatea, ca afacerea să se aplaneze prin întreveneria unui juriu internațional.

În Balcan situația e foarte curioasă; revolte, jafuri, tâlhării s'la ordinea zilei.

Intr'o telegramă primită de diariul „Politische Correspondenz“ din Scutari, cetim că în Albania nordică s'a format o ligă, ținând a se opune cu armele la ori-ce reînnoire încercată de guvern. Liga a trimis emisari printre Miridiți, ca să-i facă a se alătura la ligă. Până acum Miridiții n'au luat nici o hotărîre.

De altmintrelea, cu toate învoielile stabilite între guvernatorul general, telegrama spune, că ei tot

întreprind încă excursiuni îndrăznețe la șes, pentru a prăda.

O telegramă din Filipopole, tot cătră același diar, spune că, de curând s'a întâmpat o încăerare între o parte a poporației și între funcționarii de dare ai guvernului. Încăerarea a luat dimensiuni mari și abia i-a pus capăt gendarmeria. Dece persoane au fost rănite în timpul hărțuielei, iar alte multe au fost arestate.

În vilaetul Monastir (Bitolia), cu toată îmbunătățirea stării siguranței, încă tot mai bântuie brigandagiul. Causa e parte lipsa materială, parte răsbunarea privată.

Varietăți.

* (Alegeri nouă de deputați congressionali) După cum ni se spune, în unele cercuri electorale ale provinciei metropolitane române greco-orientale, mandatele de deputați aleși încă în anul trecut pentru congresul național-bisericesc, care avea să se întrunească la 1/13 Octombrie 1884, în sesiune ordinară, dar prorogat fiind, se va întruni cum se asigură — ast an de bună seamă, — au devenit vacante, și anume.

În archidieceasa transilvană, cercul electoral al Sebeșului, mandatul de deputat mirenesc, ce'l obținuse reposatul Visarion Roman, fost odinioară director executiv al institutului de credit și economii „Albina“, pentru care s'ar fi și dispus deja alegere nouă; apoi în cercul mirenesc Cluș, devenit vacant prin abdicarea deputatului Petru Roșca, care ales fiind de protopresbiter în tractul Turda, a intrat în cler, și este deja înaintat la treapta de protodiacon.

În diecesă Aradului, respective Caransebeșului, fiind ales dl Vincențiu Babeș, duplu, adevărat în cercul Vinga, diecesă Aradului, cât și în al Jamului, din diecesă Caransebeșului, — în virtutea unui conclud al congresului din anul 1878 după care „unul și același deputat nu poate reprezenta în unul și același sinod, (respective congres) două cercuri, susținând două mandate“ — sperăm că dl V. Babeș, ca unul dintre cei mai vechi bisericieni, bărbat iubitor de ordine, cunoscânduși datorința, va ținea însuși seamă de hotărîrea congresului luată în acest respect.

* (Parastas). Sâmbătă în 22 August n. s'a oficiat în biserica gr. or. din Alba Iulia un parastas într'u pomenirea împăratului Iosif al II. La invitarea protopopului au asistat la serviciu în biserică și oficerii liber de serviciu.

* (Înștiințare). Anul școlariu 1885—86 la gimnasiul mare public român gr. or. din Brașov se începe cu l-a Sept. 1885 st. v. Părinții cari doresc a da copii lor la aceste scoale, sunt poftiți a se prezenta cu fiu sau cu ficele lor în cancelaria direcțiunii în 30 și 31 August, 1 Sept. dela 8—12 a. m. pentru înmatriculare. Scolarii, cari vor a fi înmatriculați, venind dela institute străine, vor produce testimoniu școl., de botez și de vaccinare (altoiu). În 30 și 31 Aug., 1 Sept. dela 3—6 ore p. m. se vor ținea examenele de repetițiune, de primire și de privatisti. Cei ce s'ar prezenta mai târziu, vor fi respinși.

Didactrul, care se va depune numai decât la înmatriculare, este pentru gr. or. și gr. cat. 6 fl. 30 cr.

ponta“ însemnează: în toată ziua, pe când „pe și“ se dăce: „naponkint.“

Ne-ar plăcea să scim, pentru ce nu-i esactă la acest loc espreșiunea: naponta? S'ar pute să se afe un al treilea, carele să găsească de neesactă espreșiunea „naponkint“ și să susțină, că ar fi trebuit să se dăcă: „Hány orát dolgoztok ti ma vagy holnap!“

Asemenea neintemeiate sunt și celelalte observări, ce urmează, dintre care ne mărginim a aminti numai una, și adevărat observarea referitoare la espreșiunea „havazott“ (depr. 106). După criticante ar fi fost mai bine să se dăcă: hó esett.

Lui X i-ar fi plăcut mai bine să se fi dăce: hó hullott, etc. Nu da? Dacă ne-am pune să alegem espreșiunile astfel, ca să satisfacem și pe Nan și să nu vătămăm nici susceptibilitatea lui Bran, atunci ar trebui să adaugem la cele mai multe espreșiuni alte două sau și trei, apoi bine, unde ajungem cu o asemenea procedură, plane într'un manual pentru scoală? Espreșiunea: havaz e tocmai așa de bună ca și „esik sau hull a hó“, folosirea e a facere individuală și nu se poate regula.

Criticantele ne spune mai departe, că „verbele hazud și foly sunt mai usitate cu ik,“ fără a mai aduce un singur cuvânt într'u aprobarea celor dăse. Rixa de lana caprina! Pentru ce, întrebăm noi? Afirmarea e superficială, îndată ce nu se întemeiază pe

date. Dacă un La Roche ne spune, că în Odisea lui Homer se află mai multe tmesis decât în Iliadă, îl credem, pentru-că scim, că se pronunță astfel pe basa unei temeinice scrutări; domnul Müller însă ne aruncă simplu cuvintele: „sunt mai usitate.“

Aceasta nu-i nici motivare, nici adevărire, ci domol dăse, o apucătură. Din protivă! La locul, unde noi am folosit verbele controversate, nu-i permisă întrebuintarea lor cu -ik. În unul din casurile, în care le-am folosit, avem de a face cu un proverb, și apoi știut este, că în proverbe se folosesc totdeauna forma cea mai scurtă.

Conjugarea verbului „hazud“ atât în viața practică cât și în literatură sună astfel: hazudok, hazudsz, hazud sau hazudik.

Întru întărirea acestora s'ar putea aduce o mulțime de esemple. Binevoiescă însă dl Müller a ne aduce numai un singur citat din scriitorii acreditați într'u validitatea formei: hazudom, hazudol etc.! Îi va fi imposibil. Pentru-ce? Pentru-că afirmarea dănsului e lipsită de temeinicie.

În avântul, ce și l ia, criticantele aruncă simplu, după cum urmează: „Ha mi többet olvasnánk etc.“ pron. „mi“ ar trebui lăsat afară. E bine și într'un fel și într'altul. E însă fără îndoială mai corect a folosi forma completă, căci aceasta arată elevului direcțiunea într'u cunoașterea formelor.

pentru gimn. inf. și scoala reală; — 10 50 cr. pentru gimn. superior și la scoala comercială; iară pentru cei de alte confesiuni, — împătrit.

Cei ce se înmatriculează pentru primadată la aceste scoale, plătesc odată pentru totdeauna 2 fl. v. a. taxă de primire.

De didactru se scutesc cei pauperi sub anumite condițiuni, cari se pot afla dela direcțiune.

Scolarii afară de cei dela norma din loc, cari voiesc a intra I. în cl. gim. sau rea'ă, se vor supune la examen de primire în zilele din 29, 30 și 31 August 1885 din limba română și matematică.

a) Din limba română se cere: Cetirea și scrierea corectă, reproducerea celor cetite, propozițiunea simplă, pură și amplificată.

b) Din matematică: Cele patru operațiuni cu numeri întregi.

* (Anunțiu.) Cursul scolar 1885/86 se va deschide la gimnasiul superior greco-catolic din Năseud la 1 Septembrie st. n. 1885. Înscriserile, esamenle de repetițiune, cele cu privațiști și cele de primire se vor începe la 28 August st. n. 1885 și vor dura până inclusive 31 August st. n. 1885. Tinerii, cari se vor presenta mai târziu, nu pot fi primiți în mod ordinariu.

Condițiunile de primire sunt:

1. Fie-care tîner trebuie să se presinte în zilele susnumite la directorul gimnasial împreună cu părintele, ori cu tutorul, ori cu îngrijitorul seu, fiind provădit cu carte de botez și cei cari vin dela alte scoli și cu testimoniu scolar de acolo.

2. Fie-care tîner trebuie să solvească la înscriere: a) pentru procurarea uneltelor și materialului ce va avea de lipsă la desemn și pentru papirul de note la musică câte 1 fl. v. a.; — b) pentru fondul scolarilor morboși câte 1 fl. v. a.; — c) pentru biblioteca societății scolarilor „Virtus romana rediviva“ câte 1 fl. v. a.

3. Tinerii cari vin dela alte scoli și vreau a fi primiți în clasa primă, trebuie să fi împlinit anul al 9-lea al etății și să se supună la un esamen de primire. Cei cari vin dela alte gimnasii și vreau a fi primiți în vre-o clasă mai înaltă, trebuie să producă testimonii despre progresul cel puțin „destulitoriu“ din toate obiectele de învățămînt deobligate în clasa inferioară.

NB. Didactru nu se plătesc la acest gimnasiu.
Direcțiunea gimnasială

* (Tîrgul de toamnă din Sibiu) Fiind-că tîrgul de toamnă din Sibiu în anul acesta cade pe 14 Septembrie, cel de oi se începe în 4, și cel de vite cu coarne și cai pe 9 Septembrie.

* (Serbările) arangiînde în Gherla în zilele de 16/28—18/30 Aug. a. c., cu ocaziunea adunării generale a Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român.

Vineri în 16/28 Aug. primirea Comitetului central al Asociațiunei transilvane și a oaspeților sosiți cu trenul. Seara: cina comună — de cunoscință în cofetăria orașenească.

Sămbătă în 17/29 Aug. La ameași: prînz comun, banchet. Seara: Concert. Toate în sala otelului orașenesc.

Duminică în 18/30 Aug. Seara: bal — tot acolo.

„Espresionile: patika și produkálj termést,“ continuă criticantele; „au în limba maghiară termeni proprii, deci n'ar fi trebuit folosite.“ Am arătat mai sus, cum criticantele ne compută drept greșală: a nu fi pus lângă espresionea „naponta“ și „mindennap.“

La locul acesta am pus acum ambele espresioni: patika (gyógyszertár), și nici așa nu-i bine! Noi am dat ioc espresionii a doua, pentru că așa stă în „credeul american,“ și nu am aflat cu cale a face schimbări; din protivă ne-a venit bine să ne folosim de ocaziune și să arătăm modul de scriere în limba maghiară a unui cuvînt străin, despre ceea-ce teoretice, dar numai teoretice, am făcut amintire la pag. 5 a cărții noastre. Eată ce ne-a îndemnat a procede în modul, după cum am proces.

„Esplicarea suf. — nyi“ adauge criticantele, „după care aceasta corespunde cuvîntului rom. „cam,“ și se întrebunțează atunci, când numărul nu se exprimă în mod hotărît,“ încă nu corectă. La atăta rea credință nu ne-am fi așteptat din partea domnului criticant, carele, „cetind... dela început până în fine... cartea (noastră), cu interesul și atențiunea unui bărbat de profesiune,“ s'a vădut îndemnat „a mai adauge — pe lângă cele șise de dl Ivan — încă unele notițe asupra acestei cărți.“

Programe detaliate se vor distribui în loc la Tipografia „Aurora“ — unde e a se adresa și pentru alte informațiuni — relative la cuartire și a. Gherla 20 Aug 1885.

Comitetul arangiator.

* (Clevete și fleacuri.) Orăștia a fost mai în anii trecuți un pămînt mînos pentru minciuni, clevete și fleacuri. Acum însă har domnului de un timp încoace lucrurile serioase au înlocuit ocupațiunea ingrata de a colporta din casă în casă clevetiri reutacioase. Reul fiind cam afund înrădăcinat nu se poate stîrpi dintr'o dată și de acea nu este mirare, că și astăzi mai suntem alarmați din când în când de câte o născocire chiar formidabilă. Sperăm că secul nostru frosos din Orăștie, căruia nu i se poate imputa asemenea delicta contra bunului ton, va face se dispară și acest reu obicei din societate și nu va da o armă în mână vre unui satiric, care fără milă pîndesce și sbiciuesce slăbiciunile omenești.

* (Bibliografic.) „Candela“ jurnal bisericesc literariu. Cernăuți tipografia arhiepiscopală. Stațiunea de telefon Nr. 17 1885.

Cuprinsul: Viața și scrierile lui Dositeiu metropolitanul Moldovei. Unirea românilor din Transilvania sub Leopold I. Predică pentru ziua adormirei maicei Domnului. Cronică.

Loc deschis *).

Bucuresci, 12 August 1885.

Domnule Redactor. Este prea trist a vedea, cum românilor de sub coroana Ungariei li s'a creat prin adversarii lor seculari, o pozițiune dintre cele mai însuportabile, care din și în și se tot mai înăspresce. Dar este sfîșietor de inimă, când veđ, că chiar în sinul acestui popor nefericit se află oameni, cari prin intrigi de tot felul, prin machinațiuni și amăgiri îi mai îngreunează încă greaua situațiune, sumutând pe români unii asupra altora, ca să le înveineze și relațiunile interne. Nu ajung plăgile, ce împalatorii streini le cauzează dîlnic românilor, ei mai trebuie, să vađe, să mai îndure încă și blăstemul de a fi sfășiati de unii frați perduți ai lor!

Voind să fiu cât se poate de scurt, nu voiu continua cu lamentații generale, ci voiu releva în ochii publicului on. dle Redactor, pe unul din oamenii, pot dice fatali pentru românii dela dv., între cari trăiesc de un timp încoace.

Este George Lungu, care aruncat și el de soarte, ca mulți alții, în România, după ce și-a încheiat cariera rușinoasă în Bucuresci, făcându se cu totul imposibil aici, s'a re'ntors iară de câți-va ani la locul născerii sale Cohalm, pentru a-și continua faptele sale condamnabile acolo, cređend, că cu schimbarea locuiniții, vor dispărea și toate urmele trecutului seu compromițator, ceia ce s'ar fi și întemplat poate, dacă numitul Lungu s'ar fi multămit a consuma în linișce acolo, productul onestei (?) sale munci de aicea.

Acest om după cum m'am informat, atât din jurnale, cât și din gura mai multor români, veniți în România din acele părți ale Transilvaniei, după ce a exploatat pe poporul român din Cohalm, punându-se ca conducător al aceluia într'un proces, ce l'a avut cu conlocuitorii sasi, s'a amestecat incetul

*) Pentru cele publicate sub rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă.

Disam noi, că suf. — nyi „se întrebunțează, când numărul nu se exprimă în mod hotărît?

N'am șis noi oare: „Când numărul nu se exprimă în mod hotărît, folosim suf. — nyi etc.“ Bine tot una e? Locul, la care se află observarea noastră, arată destul de evident, că cele șise de noi nu fac pretensiunea unei esplicări detaiate, pentru toate casurile. Dar se vedem, cum arată criticantele, că ar fi fost bine să se facă esplicarea. Dînsul dice: „Silaba — nyi se afige unui cuvînt, ce exprimă o măsură mai ales, când acesta stă în legătură cu un alt substantiv, și corespunde românescului: de, precum: 10 forintnyi összeg — suma de 10 fiorini.“

Care va să dică, după criticante, dacă istoricul dice, că „Szulejman 60 ezernyi sereggel indult,“ sau „a folyó 200 lépésnyire van a tábornól,“ e de a se înțelege, că oastea indicată a constat tocmai din 60,000 soldați, și că riul e dela castre într'o depărtare tocmai de 200 pași, în ambe casurile nici mai mult, nici mai puțin. În adevăr individuală părere, pe carea puținii oameni o vor fi împărtășind! Pentru clarificare avisăm pe criticante la marele dicționar de Czuczor și Fogarasy (ed. de acad. magh.), la suf. nyi, — nye (I. p. 123). (Va urma.)

cu incetul în toate afacerile acelu popor, până și în cele bisericesci și scolare. Consecințele procesului, după cum aud, sunt destul de nefavorabile pentru români și de sigur tot astfel vor fi și urmările amestecurilor sale în alte afaceri ale acelora.

Ca toți intriganții și înșelătorii, George Lungu este destul de măiestru într'a amăgi pe cei creduli și fără judecată. Despre aceasta se poate convinge ori și cine, cetind corespondențele acestui șgărăe hârtie, ce apar din când în când în „Tribuna“, ale cărei coloane îi stau se vede deschise, ca și cum ar fi chiar dintre principalii ei colaboratori. Un specimen de șarlatania lui George Lungu se presintă onor. public și în Nr. 174 al „Tribunei,“ datată Cohalm în 29 Iuliu a. c.

Indignat de cutezanța peste măsura, cu care, pe deoparte caută să exploateze buna credință a acelu nefericit popor, iar pe de altă, să arunce cu noroi și să îngrească persoanele cele mai onorabile, îmi iau voie, dle Redactor, pentru-ca onor. public, nu al „Tribunei“ — căci aceea nu va lua notița poate de corespondența mea, ci al prețuitului diar „Telegraful Român,“ să-l cunoască pe George Lungu și să scie ce trecut are, a ve comunica, că cu mandatul Nr. 2122 din 7 Maiu 1880 al judeului de instrucțiune Cab. I dela tribunalul din Bucuresci, George Lungu a fost depus în penitenciarul dela Văcăresci, pentru furt cu chei potrivite.

Singur acest fapt, cred că este destul de eloquent și n'are trebuință de nici un comentariu, pentru ca ori cine să se poată convinge de onorabilitatea și onestitatea acestui individ, care ne mai avînd nimic de perdut, nu se mai sfiesce înaintea nici unui fapt, fie ori cât de murdar, pentru a-și ajunge scopurile sale meschine.

Toată vieța de aici a acestui om nu a fost, decât un șir de desfrânări, deboșerii și fapte ce acelea pentru care fu internat la Văcăresci.

Pentru astăzi voi mai aminti numai, că numitul George Lungu, devenit încă odată imposibil în Bucuresci, cam prin anul 1881, mi se pare, găsi ingeniosul mijloc de a remănea în Bucuresci sustrăgîndu-se tot deodată ochilor lumii, adoptând pentru un timp oare-care și costumul și vieța de coșar (măturător de urloie).

Faptele sevășite acolo de George Lungu așadară, nu sunt, după cum ați veđut din trecutul seu decât începutul carierei sale la dv. Dacă până acuma nu a practicat încă meseria sa de chelar (?), cauza este de sigur, că a găsit și are încă de exploatat alte terene.

Decamdată me mărginesc la atăta, promițînd a reveni, dacă trebuința va cere, dînd fapte din vieța acestui individ, care vor pune în și mai mare lumină caracterul seu detestabil, și vor arăta într'u cât acesta merită încrederea românilor de acolo, cari au trebuință de conducători și apărători.

În timpul mai nou se înmulțesc plîngerile, că în locul pilulelor de Șvițera a apotecariului Brandt, cari singur numai au efect, se vînd preparate străine; dovadă este și următoarea incunoștiințare: Neutitschein (Moravia). În decursul bolei mele am suferit timp mai îndelungat de infundături în stomach. Medicul meu de casă mi-a recomandat să i-au pilulele de Șvițera ale apotecariului Brandt, — care mi-au și folosit de minune. Numai durere, că ađi numai pot căpăta pilule bune, ci numai falsificate, cari n'au nici un efect. Primiți etc: Carol de Hugelmann, c. r. major în pensiune.

Trebue deci se cercetăm ca toate șatulele de pilule Șvițerane: Brandt (una costă în farmacia 70 cr.) să fie provăđute cu o cruce albă în câmp roșu, precum și cu iscălitura R. Brandt; — toate șatulele astfel pachetate trebuiesc refuzate.

Loterie.

Mercuri în 26 August 1885.

Brünn: 46 24 60 32 83

Bursa de Viena și Pesta.

Din 27 August n. 1885.

	Viena	B. -pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	98.90	98.90
Renta ung. de hârtie	92.40	92.35
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	101.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	148.—	148.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	98.40	98.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	124.50	124.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	409.—	109.—
Obligațiuni urbariale transilvane	101.25	101.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	97.75	98.—
Sorți ungu ești cu premii	115.25	118.—
Sorți de regularea Tisei	123.—	122.75
Renta de aur austriacă	108.70	109.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	868.—	870.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	288.25	288.—
Galbin	5.89	5.89
Napoleon	9.88 1/2	9.87
100 marce nemțești	61.15	61.05
London (pe poliță de trei luni)	124.60	125.50

Nr. 4239 Scol. [1120] 1—3

CONCURS.

Pentru conferirea cu începutul anului școlar 1885/6 a următoarelor stipendii vacante din fundațiunea „Francisc Iosefină” se publică prin această concurs cu termen până la 10 Septembrie a. c. stilul vechiu și adevă:

1. A unui stipendiu de 100 fl. pentru un tiner jurist la vre-o facultate sau academiă juridică în patriă.

2. A două stipendii à 60 fl. pentru studenți la scoalele medii în patriă. Aspiranții la aceste stipendii au să documenteze prin atestate valide:

a) Că sunt români de confesiunea greco-orientală;

b) Că progresul în studii în ultimul semestru a fost eminent.

c) Că sunt și trupește sănătoși;

d) Că au trebuință de ajutoriu.

Suplicile de concurs instruite cu-viincios cu documentele atinse au a se ascerne până la termenul indicat la Consistoriul arhidieceșan în Sibiiu.

Din ședința Consistoriului arhidieceșan, ca senat școlar, ținută în Sibiiu la 14 August 1885.

Nr. 4239 Scol. [1121] 1—3

CONCURS.

Pentru conferirea a 10 stipendii de câte 60 fl., create din pe baza conculului sinodului arhidieceșan din 6/18 Aprile 1885 Nr. protoc. 87, din fondul Mogaiian și din fundațiunea Francisc-Iosefină, pentru pedagogii înscriși în anul școlar 1885/6 la institutul arhidieceșan pedagogico-teologic din Sibiiu, se publică prin această concurs cu termen până la 25 Septembrie a. c. stilul vechiu.

Aspiranții la aceste stipendii au a-și ascerne suplicile lor în termenul arătat la Consistoriul arhidieceșan, instruite cu documente despre aceea, că sunt înscriși la institutul arhidieceșan pedagogico-teologic, că sporiul în studii este multămitoriu și în fine, că au lipsă de ajutoriu.

Din ședința Consistoriului arhidieceșan, ca senat școlar, ținută în Sibiiu la 14 August 1885.

Nr. 258. [1119] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Zarandului, se scrie concurs cu termen până la 10 Septembrie a. c.

1. Birtin, cu salariu anual de 140. fl. a., cuartir gratuit și 1 org. de lemne.

2. Bulzesci de sus și de jos cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

3. Căinel, cu salariu anual de 100 fl., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

4. Cărăstău, cu salariu anual de 160 fl., cuartir gratuit și 4 org. de lemne.

5. Criscior, cu salariu anual de 170 fl.; cuartir gratuit și 3 orgii de lemne.

6. Curechiu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit și 3 orgii de lemne.

7. Lunca, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

8. Mesteacă, cu salariu anual de 120 fl., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

9. Ribița-Uibăresci cu salariu anual de 180 fl., cuartir gratuit și 3 orgii de lemne.

10. Rovina, cu salariu anual de 120 fl., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

11. Săliște, cu salariu anual de 80 fl., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

12. Tomnatec, cu salariu anual de 120 fl., cuartir gratuit și 3 orgii de lemne.

13. Trestia, cu salariu anual de 80 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

14. Zdrapți-Mihăleni, cu salariu anual de 240 fl., cuartir gratuit și 3 orgii de lemne.

Dela tractul protopresbiteral gr. or. al tractului Zarandului.

Brad, în 1 August 1885.

Vasiliiu Damian,
ppresbiter.

Nr. 467 [1118] 1—3

CONCURS.

Pentru stațiunile învățătoresci vacante dela scoalele confesionale din comunele mai jos însemnate aparținătoare protopresbiteratului Brașovului I, se deschide concurs cu termen până la 5 Septembrie a. c. și anume:

1. La scoala elementară capitală din Satulung, biserica sfinților Archangelii pentru un post împreunat cu salariu de 300 fl. v. a. și cuartir liber cu prospecte de ameliorare.

2. La scoala populară elementară din Bacifalu cu salar de 300 fl. v. a. 2 stângini lemne și cuartir liber pre anul prim, ear în anul al 2-lea se mai adaug 50 fl. v. a.

3. La scoala populară elementară din Cernatul Săceșelor, pentru clasa II-a cu salariu anual de 250 fl. v. a. și cuartir liber sau relut de cuartir.

4. La scoala populară-elementară din Purcăreni, pentru clasa II-a cu salariu de 210 fl. v. a. și 24 fl. bani de cuartir. Cu acest post de învățător este împreunat și postul de cantor, carele produce un venit anual de 40—50 fl.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne suplicile lor în termenul mai sus indicat la subscrisul oficiu al tractului Brașovului I instruite cu:

a) Atestat școlar, că au absolvat cel puțin 4 clase gimnasiale sau reale.

b) Atestatul școlar, că au absolvat cursul pedagogic sau teologic.

c) Testimoniul de calificățiune învățătoresc pentru scoalele capitale resp. populare și diploma din limba maghiară.

d) Atestatele de botez și de purtare morală și politică bună.

e) Să aibă cunoscință de cântări, grădinarit și gimnastică.

Brașov, în 1 August 1885.

Oficiul protopresbiteral al tractului Brașovului I.

Ioan Petric,
prot. ca adm.

Nr. 552. [1103] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la scoala română gr. or. în comuna Restosnea se scrie concurs cu termen până la 30 August a. c. st. vechiu.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt, în bani 100 fl. v. a. din repartățiune de pe popor, și lemnele trebuincioase.

Petenții se îndatorează a subșterne suplicile lor concursuali, instruite după legile vigente, subscrisului, posta ultimă Maros-Vecs.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului.

Idicel, 31 Iuliu, 1885.

În conșelegere cu comitetul parochial.

Galaction Șagău,
protopresbiter.

La Nr. 251. [1104] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunei învățătoresci la scoala confesională populară română gr. or. în comuna Căleanu în protopresbiteratul Clușului, se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare.

Salariul împreunat cu această stațiune este 150 fl. în bani gata și 30

merțe (litre) de cucuruz sau grâu, — banii se vor solvi în trei rate decursive în părți egale în decursul anului școlastic; eară bucatele în lunele de eară, când se va pofti.

Doritorii a ocupa această stațiune, sunt poftiți a-și așterne suplicile sale instruite conform legii — subscrisului, până la termenul indicat; apoi în termenul acesta au a se presenta și la fața locului, a face cunoscință cu comitetul parochial și respective cu poporul.

În conșelegere cu comitetul parochial.

Cluș, 1 August, 1885.

V. Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 351. [1100] 2—3

Prolungire de concurs.

Pentru ocuparea postului de paroch în vacanta parochie de clasa a III-a din Hurez, protopresbiteratul Făgărașului, se scrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt, venitele stolarilor dela 84 familii, folosirea cimiteriului și de fiecare familie câte una și de lucru cu palma, computeate dau un venit de 228 fl. v. a.

Doritorii de a competi la această parochie au a-și așterne suplicile lor în termenul mai sus arătat, instruite conform statutului organic, subscrisului oficiu protopresbiteral.

Făgăraș, 1 Iuliu 1885.

Oficiul protopresbiteral în conșelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 860. [1093] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului al doilea învățătoriu dela scoala confesională gr. or. din Mohu, protopresbiteratul Sibiiului se scrie concurs cu termen până la 26 August 1885 v.

Emolumente:

1. Salar anual 150 fl. v. a., din cassa comunală, plătibil în rate lunare anticipative.

2. Cuartir natural în edificiul scoalei și 4 stângini de lemne, din care e a se încălzi și scoala.

Doritorii de a ocupa acest post au ași așterne petițiunile lor conform prescrișelor legii în vigoare la prea onoratul oficiu protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiiu, până la termenul sus indicat.

Mohu, 18 Iuliu, 1885.

În conșelegere cu oficiul ppresbiteral.

Comitetul parochial.

La autorisarea dlui protopresbiter:

Georgiu Bobeș
substitut prot.

Nr. 318. [1097] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci vacante, la scoalele popo-

rale gr. or. mai jos specificate din protopresbiteratul Devei, se scrie prin aceste concurs cu termen de 30 zile dela prima aparițiune în foaia arhidieceșei „Telegraful Roman.”

1. Deva, cu salariu anual de 300 fl., și prospect de a se urca la 350; dintre concurenți cu calificățiune egală vor fi preferiți, cei ce vor documenta cunoscința tipicului și a cântărilor bisericesci, pentru cari vor usua accidențiile stolarilor circa 50—60 fl., prelângă și aceste cuartir în edificiul scoalei și 24 metri de lemne, din cari se va încălzi și scoala.

2. Lelese, cu salariu anual de 240 fl. în bani, 20 măsuri de grâu de grâu, 10 măsuri de crumpeni (cartofi); 2 măsuri fasole și 3 stângini de lemne, cari toate computeate în bani, dau suma de 300 fl.; pe lângă aceste cuartir.

3. Cerbel, cu salariu anual de 240 fl. în bani, 20 măsuri de grâu, 10 măsuri de cartofi, 2 măsuri fasole și 3 stângini de lemne și cuartir, cari toate computeate în bani dau suma de 300 fl.

4. Sohodol, cu salariu anual de 120 fl. în bani, 20 măsuri de grâu, 10 măsuri de cartofi, 2 măsuri fasole, 3 stângini de lemne și cuartir, cari toate împreună dau la an 200 fl.

5. Cerișor, cu salariu anual 100 fl. în bani, 20 măsuri de grâu, 20 măsuri de cucuruz, 10 măsuri de cartofi, 2 măsuri fasole și trei stângini de lemne și cuartir.

6. Beșan, cu salariu anual de 150 fl. și prospect a se urca la 200 fl., cuartir și lemne.

7. Batiz, cu salariu anual de 150 și prospect a se urca la 200 fl., cuartir și lemne.

8. Bătrâna, cu salariu anual de 150 fl., 54 măsuri de bucate; grâu și cucuruz, cuartir și 10 stângini de lemne.

9. Nandru-Vale-Josani, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne.

10. Găunoasa, cu salariu anual de 150 fl., computeate și naturalile în aceasta sumă, cuartir și lemne.

11. Muncelu mare, cu salariu anual de 150 fl., și prospect a se urca la 200 fl., cuartir și lemne.

12. Chergeș, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

13. Popes'ci, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

14. Poenița Tomi, cu salariu anual de 200 fl., computeate și naturalile, cuartir și lemne.

Cei ce doresc a reflecta la vre-unul din aceste posturi vor avea a-și așterne suplicile de concurs instruite în sensul legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Deva la 25 Iuliu 1885.

Pentru comitetele parochiale:
Of. protopresbiteral gr. or. al Devei.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

„Ardeleana”

institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie (Szászváros).

Face următoarele operațiuni:

a) acoardă împrumuturi pe **cambii**;

b) acoardă împrumuturi pe **hipotecă**;

c) acoardă împrumuturi pe **efecte**;

d) acoardă împrumuturi pe **obligațiuni cu cavenți**.

Primesce **depuneri** de bani spre fructificare pe lângă denunțare în termene scurte cu $5\frac{1}{2}\%$ — și fără denunțare, replătibile îndată la cerere cu 5% interese la an; — plătind tot-de-odată institutul **întreaga contribuțiune dela interese**.

Depunerile trimise prin postă, pre lângă comunicarea adresei deponentului, se resoalvă tot-deauna cu reîntorcerea postei; asemenea se pot efectui prin postă denunțări și ridicări de capitale.

Orăștie în August 1885.

[1113] 2

Diracțiunea.